

2025
Jaarverslag

SINGER LAREN

FOTO: MARGOT BRAKEL

1. Missie en waarden

FOTO: MARGOT BRAKEL

MISSIE SINGER LAREN

Bij Singer Laren staat het delen van de liefde voor de kunsten centraal. Met een aantrekkelijk tentoonstellingsbeleid, een prachtige beeldentuin en in het theater een breed aanbod aan podiumkunsten nodigt Singer Laren iedereen uit om op een ontspannen en inspirerende manier kennis te maken met de rijke wereld van kunst en cultuur.

Singer Laren ontstaat in het kunstenaarsdorp Laren, waar rond 1900 de belangrijkste ontwikkelingen in de Nederlandse kunstgeschiedenis plaatsvinden. Door de schilderachtigheid van het dorp en het onbedorven landschap aangetrokken, komen de Nederlandse impressionisten en iets later de modernisten naar Laren. Hun schilderijen trekken ook internationaal de aandacht en vormen voor het Amerikaanse echtpaar Anna en William Singer de aanleiding om naar Laren te komen. Het echtpaar Singer heeft met hun kunstcollectie, de monumentale villa, de concertzaal, het museum en de beeldentuin de basis gelegd voor wat nu een open huis is: een plek waar kunst toegankelijk is en mensen verbindt.

MERKWAARDEN

Onze merkwaarden geven richting en sturing aan alles wat we doen. We zijn *betrouwbaar* en *geworteld*, met respect voor onze geschiedenis en een duidelijke positie als culturele bestemming. Tegelijkertijd is Singer *levendig*, *persoonlijk* en *verrassend* – er is altijd iets te beleven, of je nu een tentoonstelling bezoekt, een theatervoorstelling bijwoont, door de beeldentuin wandelt of geniet van een kop koffie in ons restaurant. Wij creëren een dynamische omgeving waarin kunst en cultuur floreren en bezoekers steeds opnieuw worden geraakt en geïnspireerd. Een *geluksmomentje* beleven. Onze persoonlijke benadering maakt dat iedereen zich welkom en gezien voelt.

EVERT VAN OS EN JAN RUDOLPH DE LORM

FOTO: JASMIN HIRSCHBACH | BELLUCE PHOTOGRAPHY

2. Directie- verslag

EEN KOMEN EN GAAN BIJ SINGER LAREN

Het jaar 2025 kenmerkt zich als het jaar van 'komen en gaan', met in de eerste plaats een indrukwekkend aantal bezoekers van 280.000. Na drie opvolgende jaren van bezoekersrecords lijkt 2025 een normaler jaar. Maar wat is normaal? De bezoekersaantallen sluiten aan bij onze begroting, dus dat schatten we goed in. Landelijk vergeleken blijven het indrukwekkende aantallen.

Niet alleen onze bezoekers komen en gaan, in 2025 geldt dit ook voor museumdirecteur Jan Rudolph de Lorm. Na zeventien jaar en tweeënhalf miljoen museumbezoekers neemt hij op 1 december geridderd afscheid. Gelukkig is dit een gepland afscheid, waardoor we ruim op tijd zijn opvolger kunnen vinden. Per 1 november treedt Doede Hardeman aan als zijn waardige opvolger. Daarmee bouwt dit nieuwe team samen verder aan de ontwikkeling van Singer Laren.

Ter markering van dit afscheid en de komst van de nieuwe directeur gaat een lang gekoesterde wens in vervulling met de verwerving van een modernistisch schilderij van Piet Mondriaan. *Smokestack (Schoorsteen)* vertrekt na een expositie in 1909 in het Stedelijk Museum naar een privécollectie in Canada en krijgt dankzij steun van de Stichting Vrienden van Singer Laren, het Hendrik Mullerfonds en het Mondriaanfonds een definitieve plek bij ons.

Onze programmering doet opnieuw volledig recht aan het bruisende karakter van Singer Laren. Met een veelzijdig tentoonstellingsprogramma, waarbij het uitgebreide publieksprogramma rond de tentoonstelling *Wij Zijn Natuur* - inclusief een "Koninklijke" opening - een absoluut hoogtepunt vormt, bruist Singer als nooit tevoren. Ook het theater presenteert een rijk en gevarieerd aanbod, met onder meer verschillende landelijke premières, uitverkochte tuindiners in de zomer, een maand lang lunchtheater met wandeling en speciale avondopeningen voor jongeren. Samen zorgen deze activiteiten ervoor dat Singer Laren volop leeft en verbindt.

Deze veelzijdigheid wordt beloond met een Groene Michelin-ster. Een erkenning die wordt vastgelegd in de Michelin Reisgidsen en bevestigt dat wij een bezoekwaardige bestemming zijn. Onze bezoekers weten dit al. Ook de lokale economie van het dorp Laren vaart wel bij onze aantrekkingskracht, ook al blijft de bereikbaarheid met het openbaar vervoer en parkeren matig. De hoop is gevestigd op een nieuw college. Dankbaar verlengen wij in 2025 samen met de gemeente onze subsidieovereenkomst voor de komende vijf jaar,

gebaseerd op de afspraken met Anna Singer bij de oprichting van de stichting voor het onderhoud van de door haar gedoneerde accommodatie.

De VriendenLoterij gaat nog een stap verder en verhoogt haar vaste jaarlijkse bijdrage met 100.000 euro, naar 350.000 euro. Dit bedrag wordt bovendien verhoogd met 283.367 euro door deelnemers aan de VriendenLoterij die voor Singer Laren geoormerkt meespelen.

Naast de VriendenLoterij blijkt elk jaar opnieuw dat de steun van bedrijven, stichtingen en particulieren onmisbaar is. Om die reden beginnen we in 2025 opnieuw met het herdefiniëren, aanscherpen en verduidelijken van onze supportproposities. Dit alles om Singer Laren een robuustere toekomst te geven en verschillende specifieke projecten mogelijk te maken. Wij zijn iedereen enorm erkentelijk die ons hierbij helpt.

Evert van Os
Algemeen directeur

Jan Rudolph de Lorm
Museumdirecteur (tot 1 december 2025)

Doede Hardeman
Museumdirecteur (sinds 1 december 2025)

1913. DE GROTE KUNSTEXPLOSIE. FOTO: MARGOT BRAKEL

3. Verslag Commissie van Beheer

Met genoeg ervaring de Commissie van Beheer, in haar rol en verantwoordelijkheid als Raad van Toezicht, 2025 opnieuw als een meer dan geslaagd jaar, met resultaten die nauw aansluiten bij de eerder gemaakte plannen en begroting.

Een bijzonder moment vormt het afscheid van museumdirecteur Jan Rudolph de Lorm. Met veel lof en waardering viert hij zijn succesvolle carrière. De uitdaging om de openvallende plek binnen het succesvolle directie duo Van Os/De Lorm op te vullen, is groot. Met de keuze voor Doede Hardeman wordt die uitdaging echter succesvol ingevuld. De Raad van Toezicht heeft veel vertrouwen in Doede als nieuwe museumdirecteur van Singer Laren. Een gezonde en succesvolle gang van zaken bij Singer Laren is niet mogelijk zonder de niet-aflatende en enorme inzet van het gepassioneerde professionele team, de vele vrijwilligers, en de financiële steun van de gemeente Laren, de sponsors van Singer Laren, de vele particuliere supporters en de VriendenLoterij. Aan al deze betrokkenen spreekt de Raad van Toezicht haar grote erkentelijkheid, waardering en welgemeende dank uit.

mr. A.A.G. Fluitman
Voorzitter Commissie van Beheer Singer Laren

BESTUUR EN ORGANISATIE

De Commissie van Beheer houdt toezicht op de directie en de algemene gang van zaken bij Singer Laren. De Commissie van Beheer stelt samen met de directie het beleid van Singer Laren vast, ziet toe op de uitvoering ervan, fungeert als klankbord en geeft advies. Hiernaast wordt toezicht gehouden op de financiële huishouding van Singer Laren en heeft de commissie tot taak de begroting en jaarstukken goed te keuren.

De taken en bevoegdheden van de Commissie van Beheer, zoals vastgelegd in de statuten, stemmen overeen met de bepalingen van de Governance Code Cultuur. In deze code wordt dit model benoemd als raad-van-toezichtmodel.

De dagelijkse leiding en verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het beleid liggen bij de directie. Als rechtsvorm is Singer Laren een stichting, ingeschreven als culturele ANBI onder de oorspronkelijke naam: Stichting Singer Memorial Foundation.

COMMISSIE VAN BEHEER

De directie is verantwoordelijk voor het in acht nemen van de Governance Code Cultuur. In het jaarverslag op de website van Singer Laren wordt vermeld dat en op welke wijze Singer Laren de code toepast. Deze toepassing sluit aan bij de doelstelling, aard en omvang van de organisatie. De code is aangenomen in een vergadering van de Commissie van Beheer en de directie. Indien Singer Laren afwijkt van de code wordt dit vermeld op de website en in dit jaarverslag.

De huidige directie heeft een contract voor onbepaalde tijd. De Commissie van Beheer evalueert hun functioneren en vergadert ten minste eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie. Bij het ontstaan van een vacature maakt de Commissie van Beheer een profielschets op. Voor de samenstelling van de Commissie van Beheer wordt gehandeld in overeenstemming met de profielschets en wordt er gelet op diversiteit in leeftijd, etnische achtergrond en geslacht. De zittingstermijn van een lid van de Commissie van Beheer is na het opstellen van de nieuwe statuten op 24 oktober 2018 vastgesteld op vier jaar, met de mogelijkheid tot verlenging.

Leden van de Commissie van Beheer vermijden elke vorm van belangenverstrengeling. Mogelijke vormen van belangenverstrengeling worden aangekaart in de vergaderingen van de commissie en zij handelt naar eer en geweten, indien aan de orde. De commissieleden zijn onbezoldigd.

In 2025 vergadert de Commissie van Beheer vijfmaal met de directie en eenmaal samen met het bestuur van de Stichting Vrienden. In elke vergadering komen aan de orde: de strategie, de realisatie van de doelstellingen, het risicobeheer, het financiële beleid en de financiën, de bezoekersaantallen, supporters en sponsoring, de tentoonstellingen en voorstellingen. Binnen de commissie is de onderlinge taakverdeling, de werkwijze en de omgang met de directie duidelijk. De Commissie van Beheer benoemt de externe accountant en stelt diens beloning vast. De benoeming van de accountant geldt voor een periode van maximaal vier jaar. Na een grondige evaluatie vindt eventueel herbenoeming plaats voor opnieuw een periode van maximaal vier jaar. In maart 2025 houden de leden van de Commissie van

FOTO: MAARTEN VAN HAAFF

Beheer een zelfevaluatie onder leiding van een externe adviseur van het bedrijf Strategic Management Centre.

In de zomer ging een groep afgevaardigden van de Commissie van Beheer samen met medewerkers van Singer Laren als sollicitatiecommissie op zoek naar een nieuwe museumdirecteur. De financiële commissie (audit committee), bestaande uit dhr. C.L. Hamming, dhr. A.A.G. Fluitman, mw. I. de Heus-Verstraten, dhr. E. van Os, algemeen directeur, en dhr. C. Jungerling, hoofd financiën, komt in 2025 zesmaal bijeen. Besproken zijn onder meer de financiële kwartaalrapportages, risicomangement, sponsoring, de financiële aspecten van aankopen voor de collectie en het onderhoud van het pand. Eens per jaar vindt deze vergadering samen met de accountant plaats ter vaststelling van de jaarcijfers.

ROOSTER VAN AFTREDEN

NAAM	DATUM STATUTEN WIJZIGING OF LATERE BENOEMING	EINDE 1E PERIODE	AFTREDEN 2E PERIODE
Dhr. A.A.G. Fluitman	24 oktober 2018	23 oktober 2022	23 oktober 2026
Dhr. E.P. de Vries	24 oktober 2018	23 oktober 2022	23 oktober 2026
Dhr. C.L. Hamming	1 januari 2022	31 december 2025	31 december 2029
Dhr. H.O. Floberg	1 januari 2023	31 december 2026	
Dhr. J. Ubbens	24 oktober 2018	23 oktober 2022	23 oktober 2026
Mw. I. de Heus-Verstraten	26 januari 2021	26 januari 2025	26 januari 2029
Mw. A.Q. Timp	26 januari 2021	26 januari 2025	26 januari 2029
Mw. J.N. de Zwart-Bloch	1 januari 2024	31 december 2027	

De zittingstermijn van een lid van de Commissie van Beheer is bij en vanaf het opstellen van de nieuwe statuten op 24 oktober 2018 vastgesteld op vier jaar, met de mogelijkheid tot verlenging met een termijn van maximaal vier jaar.

Er is afgeweken van de Governance Code Cultuur bij het zoeken naar nieuwe leden voor de Commissie van Beheer. Er is geen vacature geplaatst zoals geadviseerd wordt in de GCC. In de praktijk zijn er ruim voldoende gekwalificeerde kandidaten voorhanden. Het plaatsen van een vacature wordt als een overbodige stap ervaren.

MARC MULDER. A GARDEN PATH. FOTO: MAARTEN VAN HAAFF

FOTO: MARGO BRAKEL

4. Bedrijfs- voering

PERSONEEL

Het huidige personeelsbestand van Singer Laren bestaat uit 110 medewerkers. Een groot deel van onze medewerkers is werkzaam in de horeca. Omgerekend naar voltijdsarbeidscontracten zijn er 64 fte werkzaam binnen Singer Laren.

Afgelopen jaar breidt het team van museummedewerkers zich uit met een tentoonstellingscoördinator en een registrar.

In december nemen wij afscheid van museumdirecteur Jan Rudolph de Lorm. Zijn opvolger, Doede Hardeman, start al in november om een goede overdracht te waarborgen.

De activiteitencommissie zorgt ook in 2025 weer voor gezellige ontmoetingen buiten de dagelijkse werkzaamheden. Zo genieten medewerkers op 15 oktober van een sfeervolle movie night met pizza en een film in het theater. Het jaar wordt feestelijk afgesloten met een kerstevent op 15 december, waarbij medewerkers samenkomen voor een uitgebreide lunch in de Van den Brink Galerij.

VRIJWILLIGERS

Singer Laren telt 130 enthousiaste vrijwilligers. Deze groep vervult uiteenlopende functies binnen de organisatie. Een deel is verantwoordelijk voor de verkoop in de Singer Shop en daarnaast ontvangen vrijwilligers onze bezoekers in de rol van publieksmedewerker. Ook zijn zij actief als theatervrijwilliger, assistent museale research, bij Anna Singer Art, archiefmedewerker en in de bibliotheek. Daarnaast zijn vrijwilligers werkzaam in de tuin, waar zij bovendien zorgdragen voor verse bloemen op alle tafels in de villa en foyers. In 2025 zet een aantal vrijwilligers zich ook in bij de Dooyewaard Stichting, onder meer in de verschillende kunstenaarsateliers en bij de begeleiding van het lunchtheater. Vrijwilligers zijn voor ons onmisbaar en een goede samenwerking is essentieel voor een soepel draaiende organisatie. Zonder de inzet van deze grote groep vrijwilligers zou de bedrijfsvoering van Singer Laren zwaar onder druk komen te staan. Ook alle bestuurs- en commissieleden zetten zich op vrijwillige basis in. Singer Laren is dankbaar voor én trots op dit unieke organisatie-model.

Voor de vrijwilligers organiseren wij gedurende het jaar diverse activiteiten. Zo zijn zij in januari aanwezig bij de nieuwjaarsborrel en organiseren wij in juli een barbecue. Daarnaast gaat de groep een dag naar Museum Kranenburgh in Bergen, aansluitend gevolgd door een uitgebreide lunch.

ORGANISATORISCHE ONTWIKKELINGEN EN DUURZAAMHEID

Singer Laren blijft zich ook als organisatie ontwikkelen. Een belangrijke uitdaging blijft het optimaal afstemmen van de organisatie op de wisselende bezoekersaantallen. Het laten aansluiten van personeelsinzet en kosten op het aantal bezoekers is complex. Daarbij zoeken wij voortdurend naar werkbare oplossingen die recht doen aan zowel de medewerkers als de organisatie.

Het vernieuwde museumteam brengt veel energie naar nieuwe tentoonstellingen. Met de komst van een Hoofd Business Development Particulieren professionaliseren wij daarnaast onze supportersproposities en de fondsenwerving verder.

2025 is een jaar zonder grote verbouwingen, maar staat vooral in het teken van het optimaliseren van ons gebouw. Energiebeheer vormt hierin een belangrijk aandachtspunt. Ondanks de sterk gestegen inkooprijzen voor energie lukt het ons om de totale energiekosten de afgelopen jaren stabiel te houden.

WIJ ZIJN NATUUR. FOTO: AAD HOEGENDOORN

HENRI MARTIN & HENRI LE SIDANER. FOTO: SUZANNE OPHOF FOTOGRAFIE

5. Museum

BOVEN: HENRI MARTIN & HENRI LE SIDANER. FOTO: MARGOT BRAKEL
ONDER: 1913. DE GROTE KUNSTEXPLOSIË. FOTO: MARGOT BRAKEL

TENTOONSTELLINGEN

In 2025 is Singer Laren op zoek naar het nieuwe normaal. De bezoekerscijfers voor het museum komen uit op 220.000 bezoekers. Landelijk gezien behoort het museum daarmee tot de best bezochte kunstmusea, zeker buiten de grote steden. In de voorafgaande jaren ligt het bezoekersaantal echter hoger. Het tentoonstellingsprogramma speelt daarin een belangrijke rol, maar daarnaast profiteert het museum de afgelopen jaren van de nieuw gebouwde Nardinc-vleugel en de renovatie van het museum. Het is bekend dat in de jaren na een grote renovatie of nieuwbouw meer mensen een museum bezoeken.

Terugkijkend op 2025 begint het jaar wat rustiger dan gehoopt. Het werk van de Franse laat-impressionisten *Henri Martin* en *Henri Le Sidaner* kent veel liefhebbers, maar de publieke belangstelling blijft enigszins gematigd. De gedurfde vormgeving van de designers Kiki & Joost uit Eindhoven maakt daarentegen veel los. Geen bezoeker verlaat de tentoonstelling zonder daar een uitgesproken mening over te hebben gevormd.

Later in het voorjaar opent de tentoonstelling *Wij Zijn Natuur*, waarin de levensvisie van prinses Irene wordt verbeeld. De tentoonstelling wordt samengesteld en vormgegeven in nauwe samenwerking met Maarten Spruyt. Deze spectaculaire presentatie bestaat uit een breed palet aan eigentijdse kunstwerken: van de in brons uitgevoerde en beschilderde paardenbloemen van Tony Matelli tot de surrealistische beeldtaal van Juul Kraijer, en van de zaalvullende houten kronkelinstallatie van Henrique Oliveira tot de filmische beeldtaal van Isaac Julien. Ook de publicatie wordt zorgvuldig vormgegeven door Loes Claessens en uitgegeven door Jap Sam Books.

De tentoonstelling blijkt een groot succes en zorgt ervoor dat een groot en deels nieuw publiek Singer Laren ontdekt vanwege de programmering van internationaal toonaangevende eigentijdse kunst. De nauwe betrokkenheid van prinses Irene, in combinatie met artdirector en curator Maarten Spruyt en vormgever Loes Claessens, geeft het programma en de uitstraling van het museum een frisse nieuwe impuls. De wisselwerking met de prachtige Piet Oudolf-tuin en de ligging van het museum midden in het landelijke dorp Laren dragen sterk bij aan de totaalbeleving van het Singer Museum.

Het jaar wordt afgesloten met de afscheidstentoonstelling van Jan Rudolph de Lorm: *1913. De grote kunstexplosie*. Met deze tentoonstelling neemt Jan Rudolph na zeventien jaar afscheid van Singer Laren. Zijn fascinatie voor de unieke energie van het jaar 1913 inspireert hem tot

een kunsthistorische diepteboring in deze turbulente periode. Iconische werken, zoals *Composition de fleurs* van Jan Sluijters en *Zomerbloemen* van Leo Gestel, beide afkomstig uit de schenking van de Collectie Nardinc, vormen het uitgangspunt voor een visuele reis langs het Nederlandse en Europese modernisme. De tentoonstelling bevat indrukwekkende bruiklenen uit Parijs, Duitsland en Nederland, waaronder werken van Else Berg, Jacoba van Heemskerck, Alexej von Jawlensky, Wassily Kandinsky, August Macke, Amedeo Modigliani en Piet Mondriaan.

Tijdens de tentoonstelling verschijnen verschillende uitgebreide interviews met Jan Rudolph de Lorm. Daarin wordt niet alleen de tentoonstelling besproken, maar blikt hij ook terug op zijn jaren in Laren en de enorme ontwikkeling die het museum in die periode doormaakt. Zowel het aantal bezoekers als de kwaliteit van de collectie en de tentoonstellingen groeien aanzienlijk dankzij de inzet van hem en het team.

COLLECTIE

De collectie vormt het kloppend hart van ieder museum. Zij is de bron van inspiratie voor alles wat we binnen Singer Laren doen. Vanuit deze collectie, opgebouwd en samengesteld over vele decennia, ontstaat een levendig tentoonstellingsprogramma dat telkens nieuwe context toevoegt aan de geschiedenis van het instituut.

De collectie van Singer Laren is, vergeleken met die van de grote kunstmusea in Nederland, relatief jong. Dat komt doordat ook het museum zelf relatief jong is. Daarom blijft het belangrijk om zorgvuldig te kijken hoe we de verzameling moderne kunst met gerichte verwervingen kunnen versterken. Vaak groeit de collectie dankzij schenkingen van particulieren, maar soms zijn gerichte aankopen noodzakelijk.

In 2025 realiseert het museum zo'n belangrijke versterking met de aankoop van een bijzonder klein schilderij van Piet Mondriaan. Mondriaan maakt het werk vermoedelijk eind 1908 en exposeert het waarschijnlijk in het Stedelijk Museum, waar hij samen met Jan Sluijters zijn nieuwste schilderijen aan het publiek toont. Op advies van Conrad Kickert verkoopt Mondriaan het schilderij aan kinderarts Ootmar, die kort daarna naar New York en vervolgens naar Canada vertrekt om daar in een kleine gemeenschap te wonen.

De aankoop wordt in november 2025 gerealiseerd als laatste aankoop van Jan Rudolph de Lorm en tegelijkertijd als eerste aankoop van de nieuwe museumdirecteur Doede Hardeman.

PIET MONDRIAAN, SMOKESTACK (SCHOORSTEEN), CIRCA 1908, OLIEVERF OP DOEK OP BOARD, 35,5 X 43,2 CM, SINGER LAREN. AANKOOP STICHTING VRIENDEN VAN SINGER LAREN MET STEUN VAN HET HENDRIK MULLERFONDS EN HET MONDRIAAN FONDS

Daarmee krijgt de verwerving een symbolisch karakter. De aankoop komt tot stand dankzij de financiële steun van de Stichting Vrienden van Singer Laren, het Mondriaan Fonds en het Hendrik Mullerfonds.

Daarnaast ontvangt Singer Laren een aantal belangrijke langdurige bruiklenen, waaronder schilderijen van Jan Mankes, Pyke Koch en Piet Mondriaan uit de collectie van Stichting Gifted Art. Ter gelegenheid van zijn afscheid publiceert Jan Rudolph de Lorm bovendien de publicatie *Singer Highlights*, waarin een selectie van 165 kunstwerken uit de collectie wordt gepresenteerd.

Het jaar 2025 staat bovenal in het teken van transitie. In de loop van het jaar vinden belangrijke wisselingen plaats binnen de organisatie, met de komst van de nieuwe museumdirecteur Doede Hardeman en Suzanne Veldink, die als senior conservator Anne van Lienden opvolgt. Anne van Lienden start na vijftien jaar bij Singer Laren in het najaar van 2025 als nieuwe directeur van het Verwey Museum in Haarlem. Deze veranderingen markeren een nieuwe fase voor de organisatie, waarin continuïteit en vernieuwing hand in hand gaan.

FOTO: AAD HOOGENDOORN

6. Overzicht tentoon- stellingen

Window of opportunity. Sander Hagelaar

8 APRIL 2024 – 16 MAART 2025

BALKONFOYER

Voor de presentatiereeks *Window of Opportunity* worden jonge, talentvolle kunstenaars uitgenodigd om voor het monumentale raam van Singer Laren een kunstwerk te maken. *Brushes of light* van Sander Hagelaar is het achtste werk in deze reeks. Hagelaar drukt met *Brushes of light* het gevoel van fragiliteit en tijdelijkheid uit. *Window of Opportunity* wordt mede mogelijk gemaakt door Keep an Eye Foundation en Galerie Pouloueff.

She is giant

29 MEI 2024 – 30 APRIL 2025

BUITENBEELD

Op het voorplein van Singer Laren staat *SHE is GIANT* van Marieke Bolhuis. De sculptuur van 3,4 meter hoog toont elementen van een centaur, boegbeeld en een reuzin en staat er stoer en sensitief. Bolhuis is overtuigd van de noodzaak ruimte in te nemen voor het empoweren van de toeschouwer.

Appel en Cobra. Hoogtepunten uit de ABN AMRO-kunstcollectie

3 SEPTEMBER 2024 – 2 FEBRUARI 2025

NARDINC GALERIJ

Appel en Cobra. Hoogtepunten uit de ABN AMRO-kunstcollectie toont een uitzonderlijk ensemble schilderijen en enkele grafische werken uit de beginperiode van de internationale avant-garde Cobra-beweging. De werken komen uit de hedendaagse kunstverzameling van ABN AMRO. De focus ligt op een zevental vroege schilderijen van Karel Appel. Daarnaast zijn werken te zien van Asger Jorn, Corneille, Constant, Lotti van der Gaag, Eugène Brands en Anton Rooskens.

Een nieuwe kijk. Hoogtepunten uit de collectie van Singer Laren

3 SEPTEMBER 2024 – 5 MEI 2025

ZAAL 7 T/M 11 & NARDINC GALERIJ

Een nieuwe thematische collectiepresentatie met hoogtepunten van het Nederlands impressionisme en modernisme. Het biedt een nieuwe kijk op de collectie door het uitlichten van beeldbepalende verzamelaars, de rol van vrouwen en persoonlijke verhalen achter de

werken. Daarnaast krijgt de grootste deelcollectie van het museum, bestaande uit werken op papier, meer aandacht. Een nieuwe kijk presenteert publieksliefelingen én zelden getoonde werken op geheel nieuwe wijze.

My World

18 SEPTEMBER 2024 – 5 JANUARI 2025

ZAAL 1 T/M 6

My World biedt een unieke inkijk in enkele van de belangrijkste Nederlandse particuliere kunstcollecties. Die collecties blijven normaal vaak 'verborgen', als schatkamers waar weinig mensen toegang toe hebben. Nu kreeg kunstcriticus en curator Hans den Hartog Jager de sleutel. Hij neemt de bezoeker mee op wereldreis door zeven museumzalen met internationale hedendaagse kunst van topkwaliteit. Er is werk te zien van onder anderen Yayoi Kusama, Charles Avery, Ai Weiwei, Zanele Muholi, Marlene Dumas en Anselm Kiefer.

Winnaar John & Marine Van Vlissingen Art Foundation 2024: Casper Waaijer

25 NOVEMBER 2024 – 26 JANUARI 2025

VAN DEN BRINK GALERIJ

Casper Waaijer is de winnaar van de John & Marine Van Vlissingen Art Foundation Prijs 2024. De stichting helpt sinds 2008 jonge talentvolle hedendaagse kunstenaars om door te breken met hun werk. Jaarlijks wordt een kunstenaar in de gelegenheid gesteld een reis te maken, op zoek naar inspiratie. Casper Waaijer koos ervoor af te reizen naar Kazachstan. In dit land vol tegenstellingen is hij op zoek gegaan naar een manier om de brutalistische architectuur in de steden te verenigen met de adembenemende landschappen.

Henri Martin & Henri Le Sidaner

22 JANUARI – 11 MEI 2025

ZAAL 1 T/M 6

Henri Martin & Henri Le Sidaner is een bijzondere dubbeltentoonstelling waarin de werken van de bevriende Franse schilders Henri Martin (1860-1943) en Henri Le Sidaner (1862-1939) centraal staan. De tentoonstelling is een unieke samenwerking met de gerenommeerde *Designstudio Kiki & Joost*, die verantwoordelijk is voor het eigentijdse ontwerp. Deze geeft bezoekers de mogelijkheid om zich volledig onder te dompelen in de idyllische en intieme wereld van de twee neo-impressionisten.

BOVEN: ROND DE HUT VAN MONDRIAAN. FOTO: MARGOT BRAKEL
ONDER: SCHERPE TONGEN. HOOGTEPUNTEN UIT DE ABN AMRO-KUNSTCOLLECTIE. FOTO: G. J. VAN ROOIJ

Rond de Hut van Mondriaan

4 FEBRUARI T/M 4 MEI 2025

NARDINC GALERIJ

In 2025 bestaat de Dooyewaard Stichting 30 jaar. De Stichting zet zich in voor de verwezenlijking van de nalatenschap van Jacob en Willem Dooyewaard, door historische ateliers te verwerven en deze doorlopend beschikbaar te stellen als werk- en woonplek voor talentvolle kunstenaars. In de tentoonstelling *Rond de Hut van Mondriaan* wordt een selectie werken gepresenteerd van kunstenaars die in deze ateliers hebben gewerkt, waaronder Emo Verkerk, Ronald Zuurmond, Robin Speijer en Marie Reintjes.

Bloemen

4 MAART T/M 6 APRIL 2025 EN 14 APRIL T/M 11 MEI 2025

VAN DEN BRINK GALERIJ

Een kleine greep van modernistische bloemstillevens uit de collectie van Singer Laren. Dit genre kent een lange en populaire traditie in Nederland, die rond 1870 een wezenlijke verandering ondergaat. Tot dan toe waren bloemstillevens te beschouwen als kleine encyclopedieën, waarin elke bloem naar realiteit te herkennen was. Vanaf eind 19de eeuw wagen niet alleen specialisten, maar ook meer modern georiënteerde kunstenaars zich aan het bloemthema.

Anna Singer Art

7 T/M 13 APRIL EN 17 T/M 23 NOVEMBER 2025

VAN DEN BRINK GALERIJ

De Stichting Vrienden van Singer Laren organiseert twee keer per jaar *Anna Singer Art*. Een unieke kans voor supporters van Singer Laren om hedendaagse kunst kosteloos te lenen of te kopen.

An Unlikely Alliance

VANAF 1 MEI 2025

BUITENBEELD

Op het voorplein van Singer Laren is *An Unlikely Alliance* (2003) van de Britse beeldhouwer Barry Flanagan (1941-2009) te zien. Flanagan is wereldwijd bekend om zijn grote bronzen hazen, maar hier toont hij een onwaarschijnlijke vereniging tussen een kactachtige en een olifant – een speelse fantasie in de buitenlucht. De beelden op het voorplein van Singer Laren maken deel uit van de samenwerking met ARTZUID.

Wij Zijn Natuur

22 MEI – 31 AUGUSTUS 2025

ZAAL 7 T/M 11 EN NARDINC GALERIJ

Singer Laren staat vanaf 22 mei 2025 volledig in het teken van de natuur. Geïnspireerd door het gedachtegoed van Prinses Irene van Lippe-Biesterfeld, nodigt het museum haar bezoekers uit om hun plaats binnen de natuur opnieuw te ontdekken. In de tentoonstelling *Wij Zijn Natuur* deelt zij haar visie in samenwerking met internationale kunstenaars en gastcurator Maarten Spruyt.

Lokroep van de natuur

17 MEI – 7 SEPTEMBER 2025

ZAAL 1 T/M 6

Tegelijkertijd aan *Wij Zijn Natuur* presenteert *Lokroep van de natuur* werken uit de eigen collectie van Singer Laren van onder andere Anton Mauve, Else Berg en Max Beckmann, die de schoonheid van de natuur en het plattelandsleven verbeelden in een tijd van industrialisatie.

Marc Mulders. A garden path

17 MEI – 21 SEPTEMBER 2025

VAN DEN BRINK GALERIJ

Nieuw werk van de succesvolle Nederlandse schilder Marc Mulders is te zien in *A garden path*, waarin de tuin als symbool voor groei en leven centraal staat. In de Van den Brink-galerij gaat zijn werk een dialoog aan met de aangrenzende tuin van Piet Oudolf.

De Singers & De Dooijewaards

VANAF 8 JULI 2025

VILLA

In de villa is een nieuwe presentatie te zien over de bijzondere vriendschap tussen William en Anna Singer en de kunstenaarsbroers Jacob en Willem Dooijewaard. Jacob adviseert het echtpaar bij het verzamelen, woont vanaf de jaren 1920 's zomers in Olden en geeft in zijn atelier les aan Anna Singer. Na het overlijden van William in 1943 wordt hij Anna's belangrijkste steun en toeverlaat. Deze hechte band is van grote betekenis voor zowel de kunstcollectie als de totstandkoming van Singer Laren.

Scherpe Tongen

– Hoogtepunten uit de ABN AMRO-kunstcollectie

9 SEPTEMBER 2025 – 8 FEBRUARI 2026

NARDINC GALERIJ

Voor de derde keer presenteert Singer Laren hoogtepunten uit de kunstcollectie van ABN AMRO. Ditmaal staat het werk van hedendaagse vrouwelijke makers centraal, in lijn met de ambitie om hen binnen het tentoonstellingsprogramma een prominentere plek te geven. *Scherpe Tongen* toont werk van onder anderen Lara Schnitger, Helen Verhoeven en Mounira Al Solh, internationaal gevierde kunstenaars die elk op eigen wijze reflecteren op urgente thema's als duurzaamheid, moederschap, genderidentiteit en ontheemding door oorlog. Hun werk biedt een persoonlijke, kritische en diepgaande kijk op onze tijd.

Singer Highlights

– Hoogtepunten uit de collectie van Singer Laren

VANAF 9 SEPTEMBER 2025

ZAAL 7 T/M 11

Ontdek de hoogtepunten uit de collectie van Singer Laren in deze nieuwe presentatie, met zorg samengesteld door museumdirecteur Jan Rudolph de Lorm. Ditmaal geen vaste thema's of chronologie, maar verrassende combinaties van werken die samen een vrije en frisse kijk op de collectie geven.

1913. De grote kunstexplosie

16 SEPTEMBER 2025 – 11 JANUARI 2026

ZAAL 1 T/M 6

Feest, vrijheid en explosies van kleur en vorm vullen de museumzalen van Singer Laren. De tentoonstelling *1913. De grote kunstexplosie* laat het werk van Nederlandse modernisten zien te midden van dat van hun Europese tijdgenoten. In 1913 lijkt de kunstwereld te dansen op de vulkaan vlak voordat de vrede in Europa in vlammen opgaat. Met werk van Jan Sluijters, Kees van Dongen, Piet Mondriaan, Jacoba van Heemskerck, Wassily Kandinsky, Amedeo Modigliani, August Macke en Robert Delaunay.

100 Jaar Sint Jan

23 SEPTEMBER – 16 NOVEMBER 2025

VAN DEN BRINK GALERIJ

Honderd jaar geleden werd aan de Brink in Laren een imposante nieuwe katholieke kerk gebouwd: de Sint Jan. In mei 1924 werd de eerste steen gelegd, als vervanging van de 19de-eeuwse waterstaatkerk. Op 28 oktober 1925 werd de kerk officieel in gebruik genomen. Markante torenspitsen steken hoog boven de dorpskern uit. Singer Laren viert dit 100-jarig jubileum met een tentoonstelling van ontwerptekeningen, historische foto's, studies en kunstwerken van Gijs Bosch Reitz, Evert Pieters, David Schulman, Herman Kruyder en Paul de Lussanet.

Winnaar John & Marine Van Vlissingen Art Foundation 2025: Vivian Ammerlaan

24 NOVEMBER 2025 – 18 JANUARI 2026

VAN DEN BRINK GALERIJ

Vivian Ammerlaan is de winnaar van de John & Marine van Vlissingen Art Foundation Prijs 2025. De stichting ondersteunt sinds 2008 jong talent bij de ontwikkeling van hun kunstenaarschap. Jaarlijks krijgt een veelbelovende jonge kunstenaar de gelegenheid een inspiratiereis te maken. Over deze reis en het daaruit voortvloeiende werk worden vervolgens een boek en een tentoonstelling gemaakt. Vivian Ammerlaan koos ervoor af te reizen naar de Rocky Mountains in Canada en de Verenigde Staten. Haar werk kenmerkt zich door fictieve landschappen, vastgelegd met digitale én experimentele analoge fotografie.

Afscheidstentoonstelling Jan Rudolph de Lorm

Zeventien jaar directeurschap

1 DECEMBER 2025 – 8 FEBRUARI 2026

ZAAL 11

Na zeventien jaar neemt directeur Jan Rudolph de Lorm afscheid van Singer Laren. Met zijn gepassioneerde aanpak en betrokkenheid groeide het museum uit tot een ware publiekslieveling. Onder zijn leiding ontwikkelde de collectie zich tot een toonaangevende verzameling van Nederlands modernisme en impressionisme. Met deze tentoonstelling blikken we terug op een aantal hoogtepunten van Jan Rudolphs directeurschap en vieren we zijn onvergetelijke bijdrage aan het museum.

AFSCHEIDSTENTOONSTELLING JAN RUDOLPH DE LORM. FOTO: MARGOT BRAKEL

Window of opportunity. Jildau Nijboer

22 DECEMBER 2025 – 08 MAART 2026

BALKONFOYER

In *Window of Opportunity* nodigt Singer Laren jonge kunstenaars uit om een kunstwerk te creëren voor het monumentale raam grenzend aan de theaterzaal. Dit keer is het de beurt aan Jildau Nijboer (1994). Speciaal voor deze locatie, tegenover het voormalig thuis van schilder Anton Mauve, verdiept zij zich in de huizen van kunstenaars die in Laren hebben gewoond en gewerkt. *Window of Opportunity* wordt mede mogelijk gemaakt door Keep an Eye Foundation en Galerie Pouloueff.

ALEX PLOEG

FOTO: MARK ENGELIN

7. Theater

Ook in 2025 presenteert Singer Laren een rijk en veelzijdig theaterprogramma. We ontvangen met 69 voorstellingen ruim 21.000 bezoekers in de theaterzaal. Van cabaret en toneel tot muziek en dans: het aanbod spreekt een breed publiek aan en biedt ruimte aan zowel gevestigde namen als nieuw talent.

In de eerste maanden van het jaar loopt het theaterseizoen 2024–2025 door. Bekende namen trekken volle zalen, maar ook opkomende makers weten het publiek te bereiken. Familievoorstellingen zorgen voor een nieuwe generatie theaterbezoekers. De combinatie van kwaliteit en variatie zorgt voor een sterke publieksopkomst tot en met het voorjaar.

In de loop van het jaar versterken we het team met een nieuwe theatermarketeer. Daarmee zetten we een volgende stap in onze publieksbenadering. We starten met marketing automation en testen verschillende manieren om bezoekers gericht te bereiken. Denk aan berichten na een voorstelling, reminders voor het theatermenu en tips op basis van eerdere bezoeken. Deze aanpak werkt. Berichten die aansluiten op gedrag en interesse van bezoekers leveren meer betrokkenheid en directe actie op. Zo groeit niet alleen het bereik, maar ook het aantal reserveringen en bezoeken.

Een bijzondere toevoeging dit jaar is de eerste lunchtheatervoorstelling. Met *Lilith, De Wilde VrouW* brengen makers Saskia Temmink en Britte Lagcher een intieme voorstelling die ruim 400 bezoekers trekt. Deze eerste editie voelt als een natuurlijke aanvulling op het programma en laat zien dat er ruimte is voor nieuwe vormen en samenwerkingen.

Wanneer de zomer aanbreekt, verplaatst een deel van het programma zich naar buiten. De tuin vormt het decor voor cabaret- en muziekavonden op het buitenpodium, goed voor ruim 500 bezoekers. Tegelijkertijd krijgen jonge musici een plek in de tuin met klassiek en jazz. In samenwerking met de Keep an Eye Foundation en het Conservatorium van Amsterdam ontstaat een serie concerten die stevast goed bezocht is en waarin talentontwikkeling centraal staat.

Na de zomer trappen we het nieuwe theaterseizoen af tijdens UIT in Laren. Samen met de andere Larense podia presenteren we een gevarieerd programma aan een volle zaal. Die energie zet direct door in de eerste voorstellingen, met uitverkochte avonden voor onder anderen René van Meurs, Trijntje Oosterhuis en Roué Verveer. Later in het jaar trekken ook Simone Kleinsma, Stef Bos, Jort Kelder en Het Zwanenmeer moeiteloos een volle zaal.

LUNCHTHEATER LILITH, DE WILDE VROUW. FOTO: SINGER LAREN

Daarnaast blijft het Singer Muziekweekend een succesvol en herkenbaar onderdeel van de programmering. Iedere eerste vrijdag van de maand vindt in de Tuinkamer een klassiek concert plaats, georganiseerd in samenwerking met Stichting Eigen Muziekinstrument (SEM). Jonge musici presenteren kamermuziekprogramma's, geïnspireerd op de tentoonstellingen, en trekken inmiddels een vaste schare bezoekers. Op zondag zetten we de traditie voort met de Singer Swinging Sundays. In villa De Wilde Zwanen presenteert de Keep an Eye Foundation jong jazztalent in een intieme setting.

Het theatermenu blijft een vast onderdeel van de totale beleving. Door bezoekers op het juiste moment te attenderen op de mogelijkheden, groeit het aantal reserveringen en versterken we de avond uit als geheel.

Singer Laren kijkt terug op een jaar waarin continuïteit en vernieuwing hand in hand gaan. Een sterk lopend seizoen, nieuwe initiatieven zoals lunchtheater en gerichte stappen in marketing dragen bij aan een stevige basis voor de toekomst. In totaal ontvangen we ruim 22.000 bezoekers, verdeeld over de theaterzaal en het buitenpodium. Dankzij de inzet van medewerkers en vrijwilligers voelen bezoekers zich welkom en blijft iedere voorstelling een gezamenlijke prestatie.

RONDLEIDING EN HONINGPROEVERIJ ONDER LEIDING VAN BART VOS

FOTO: EDUCATIE

8. Educatie en publieks- begeleiding

In 2025 is er ruimte voor vernieuwing en experiment. Dat hier aandacht voor is, komt door de tentoonstelling *Wij Zijn Natuur* waarin de levensvisie van prinses Irene centraal staat. Het is haar wens en die van art director Maarten Spruyt om bezoekers de tentoonstelling in stilte te laten ervaren. Daarom vinden er binnen de expositie geen rondleidingen of andere publieksactiviteiten plaats. Tegelijk vinden we het belangrijk dat Singer Laren een levendige plek is waar, naast een tentoonstellingsbezoek, altijd iets te doen is. Om trouw te blijven aan onze visie en doelstellingen, kiezen we ervoor een uitgebreid publieksprogramma buiten de tentoonstelling te ontwikkelen.

NAAR BUITEN!

Een expositie met de natuur in de hoofdrol, vraagt om programma's waarbij je de natuur ook echt kunt beleven. Singer Laren ligt op een prachtige plek, omringd door heide en bos. We hebben een door Piet Oudolf ontworpen beeldentuin, maar voor echte natuurbeleving moeten we naar buiten. De natuur is letterlijk om de hoek. De randprogrammering bij deze tentoonstelling is veel omvangrijker dan we meestal bij tentoonstellingen organiseren. Om dit te realiseren stellen we een tijdelijke programmamaker aan, die in samenwerking met de afdeling Educatie het programma ontwikkelt. Voor het publieksprogramma werken we nauw samen met verschillende natuurverenigingen, organisaties en stichtingen waar prinses Irene bij betrokken is en die zij een warm hart toedraagt. Van zintuigtocht tot wildplukwandeling en van vega kookworkshop tot lezing. Voor onze bezoekers is er genoeg te beleven.

ATELIER OP WIELEN

Dolblij zijn we met de nieuwe aanwinst: een Singer Bakfiets! Met dit atelier op wielen organiseren we creatieve workshops in de buitenlucht. In samenwerking met het Goois Natuurreservaat (GNR) ontwikkelen we tekenworkshops bij de Schaapskooi in Blaricum en zijn we aanwezig bij het Schaapscheerdersfeest. Ook is ons mobiele atelier te vinden op het Earthday Festival bij Buitenplaats De Hoorneboeg in Hilversum waar we families en kinderen papier leren scheppen. Mooi aan de bakfiets is dat deze blijft en we in de toekomst vaker buitenworkshops kunnen organiseren. De samenwerkingen met het GNR en De Hoorneboeg zijn succesvol en krijgen in 2026 een vervolg. Ook dan zal onze bakfiets op verschillende buitenplekken te vinden zijn.

FOTO: EDUCATIE

AFSLUITEND MUZIEKOPTREDEN TIJDENS NACHTBLIK, AUGUSTUS 2025

WOORDKUNSTENAAR MOHAMED ALNOUR TIJDENS NACHTBLIK, JANUARI 2025

FOTO'S: MICHAEL BOSBOOM FOTOGRAFIE

BZZZZZ! BIJEN OP DE DAKTUIN

Een ander nieuw initiatief is de samenwerking met de imkervereniging VBBN Laren-Blaricum. Imkers Bart Vos en Milja Markies plaatsen een bijenkast op onze daktuin en maken een presentatie over het werk van een imker. Ook organiseren we voor bezoekers een aantal rondleidingen en honingproeverijen. De bijen hebben hun plek gevonden en de samenwerking met Bart Vos krijgt een vervolg. De bijen en de bakfiets, we kunnen ze niet meer missen.

VERDER MET NACHTBLIK: DE MUSEUMAVOND VOOR JONGEREN

Sinds 2024 richten we ons op jongeren (15–25 jaar). We willen hen kunst en cultuur in hun eigen omgeving laten ontdekken en verlagen de drempel door samen met hen op te trekken. Daarom organiseren we 'Nachtblik', een avondopenstelling voor jongeren. Dit doen we in samenwerking met Stichting Dynamic Arts, woordkunstenaars van het collectief Outspoken en jong talent uit de regio. In 2025 zijn er twee edities: een wintereditie bij *My World* en een zomereditie bij *Wij Zijn Natuur*. De avonden bieden een sterke inhoud en een goede sfeer, met ruimte voor workshops of vrij rondkijken. Jongeren bereiken blijft een uitdaging; daarom werken we voor de volgende Nachtblik avond samen met het voortgezet en middelbaar onderwijs.

ONDERWIJS, CMK EN HET ERFGOEDFESTIVAL

In 2025 ontvingen we 4.840 bezoekers onder de negentien in schoolverband (3.452 uit het primair en 1.388 uit het voortgezet onderwijs) – een record. De groei komt vooral uit het primair onderwijs, mede dankzij samenwerking met Kunst Centraal, waardoor alle basisscholen uit Baarn, Eemnes en Soest op bezoek komen. Hoewel we jaarlijks een groeiend aantal leerlingen ontvangen, is het belangrijk te realiseren dat kunst- en cultuureducatie op veel scholen geen prioriteit is. Het blijft belangrijk de banden met het onderwijs te onderhouden en te versterken.

Het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK), waar Singer Laren projectleider van is, draagt bij aan nauwere samenwerking met het primair onderwijs in de directe omgeving. Ook het Erfgoedfestival 'Makers in Gooi & Vecht' versterkt verbinding en co-creatie. In de zomer van 2025 krijgen alle leerlingen uit groep 5 en 6 het Makersmagazine, dat vol staat met educatieve opdrachten en verhalen, gratis uitgereikt.

maandag 18 augustus 2025
Regio 7

Wat en waar

'Nachtblik', Dynamic Arts en Singer Laren, 22 augustus, Singer Laren, 19.00-22.00 uur
 Tickets via singelaren.nl

De museumzalen van Singer Laren zijn vrijdagavond het decor van urban arts zoals dans, rap en spoken word performances.

NACHTBLIK Singer Laren haalt jongeren in huis
Hiphop in een museumzaal

De tuin en museumzalen van Singer Laren zijn vrijdagavond het decor van een evenement met een keur aan creatieve en artistieke activiteiten, performances en workshops. Wegens succes verlengd, want de twee voorgaande edities waren een groot succes.

Els Blom

Laren ■ Zomer naar was de zeventiende editie van 'Nachtblik, Museumzaal met een focus op hiphop'. Inmiddels was het ook de laatste, maar de zeventiende editie was vooral een poging om jongere doelgroepen binnen de muren van het museum te halen. Een tweede editie volgde afgelopen winter en nu staat nu faam in de startblokken voor maart 2026.

Vanaf de eerste editie - toen weliswaar onder een andere naam - is 'Nachtblik' een samenwerking tussen Singer Laren en Dynamic Arts. Latengroenende is opgericht in Laren, bestaat uit jonge mensen en is nu in het hele land actief. Dynamic Arts wil een een regionaal platform zijn voor de jeugdcultuur en urban arts. Doel is te investeren in de toekomst van jongeren om problemen als schoolverlaten, werkloosheid en

sociale uitsluiting te voorkomen. Net als Urban Arts linkt Tessa van Diejk, hoofd educatie Singer Laren en een van de initiatiefnemers van 'Nachtblik', kunst en cultuur aan het welzijn van jongeren. „Het is belangrijk dat deze doelgroep zich welken voelt in een museum, want het is een veilige plek om te ontdekken wat hun groep.“

Het programma van 'Nachtblik' was rijk aan activiteiten met optredens in de museumzalen en de tuin van Singer van ditbeem, spoken word performances, een dansperformance, workshop bijbehorende activiteiten, inclusief rap. Er zijn diverse andere activiteiten op verschillende plekken in en in de halle rondom muziek.

Afterparty

Bezoekers kunnen hun eigen programma samenstellen en meedelen aan workshops. „Het kan, met de begeleiding van Van Diejk en collega Jessica Van. Het publiek kan terecht bij een bijlage heren van een collectie gedichten dat naar aanvang van de afterparty in de tuin wordt voorgelezen.“

's Avonds is er een andere dynamiek, een andere sfeer, een die jongeren aansprekt, zo is de ge-

'Nachtblik' is een samenwerking met Dynamic Arts, dat bestaat uit jonge kunstenaars.

Jong en oud geniet van het programma.

FOTO: BART HERRINGA

dachte. Overigens is de verwachting dat het vaste publiek van Singer Laren ook op de zeventiende editie afkomt, al dan niet met kinderen of kleinkinderen.

Geen leze kreet

'Nachtblik' is, evenals de voorgaande edities, een belangrijke financiële investering. Gezien het veelzijdige en uitgebreide programma is dat geen wonder. „Het is elke keer weer spannend hoe de toekomst eruit ziet“, aldus Van Diejk

over de voortgang van het evenement. „Maar als je zegt dat in jouw museum iedereen welkom is, dan mag dat geen leze kreet zijn. Dan moet je er voor zorgen, dat er voor iedereen, dat evenszinnig voor de jongere doelgroepen, iets te doen is. Er wordt altijd gevraagd naar oplossingen. Echter, nieuwe initiatieven hebben tijd nodig. Toen we begonnen met de publicatie van de resultaten, bijvoorbeeld, kwam er niemand. Nu is dat elke keer weer een succes.“

De vorige zomereditie waren een groot succes.

FOTO: MICHAEL BOSBOOM

TEKENEN IN DE BEELDENTUIN, MET OP DE ACHTERGROND DE SINGER BAKFIETS

‘Het is erg leuk om naar kunst te kijken met kinderen. Ze zijn heel erg bereid een andere bril op te zetten als je de juiste vragen stelt. Ik ben geïnspireerd geraakt om vaker met de klas naar kunst te kijken.’
 Reactie leerkracht groep 5 na museumbezoek via Kunst Centraal

FOTO: MICHAEL BOSBOOM FOTOGRAFIE

AANDACHT VOOR NACHTBLIK IN DE GOOIEN EEMLANDER, MAANDAG 18 AUGUSTUS 2025

MINDFULNESS IN MUSEUMS

FOTO: EDU CATIE

9. Toegankelijkheid en inclusie

KUNST EN ZORG

'Als je in Singer Laren bent geweest is je dag meteen goed!'

Kunst voor de mentale gezondheid krijgt steeds meer aandacht. Als voorloper in samenwerkingen op dit gebied worden we regelmatig gevraagd om kennis te delen. De samenwerking met GGz Centraal afdeling Juliana-Oord is sterk. Drie keer per maand komt er een groep cliënten voor een begeleid museumbezoek of een workshop in het atelier. Onze methode werkt, een kop koffie met verhalen over de geschiedenis van het museum geeft rust en mogelijkheid tot 'landen'. Daarna het museum in voor een VTS gesprek. We worden door medewerkers van GGz Centraal geprezen om onze gastvrijheid, het bieden van een veilige sfeer en het openen van nieuwe perspectieven voor de cliënten. De deelnemers genieten duidelijk, komen met plezier en gaan met inspiratie en nieuwe energie.

MINDFULNESS

'Ik heb nieuwe persoonlijke inzichten gekregen, geïnspireerd door de kunstwerken.'

Ook via mindfulness met kunst dragen we bij aan positieve mentale gezondheid. Een erkende mindfulnessstrainer van Mindfulness in Museums (MiM) begeleidt de sessies waarin wordt ervaren hoe kunst kan vertragen, verdiepen en nieuwe perspectieven kan openen. Kijken naar, reflecteren op en praten over kunst draagt bij aan (mentaal) welzijn en het museum is dé plek voor deze ervaring.

PRIKKELARM

'Wat zijn we blij op deze manier Wij Zijn Natuur toch te kunnen bezoeken!'

'Wel bedankt voor de mogelijkheid om in zoveel rust de tentoonstelling te kunnen bekijken. Ik heb genoten.'

'Fijn om me alleen te kunnen focussen op de kunst. Een mooie ervaring rijker!'

FOTO'S: EDUCATIE

Soms is stilte en rust nodig. Voor mensen met een hoge prikkelgevoeligheid organiseren we prikkelarme openstellingen. Het museum wordt vrijgemaakt van overbodige prikkels, bezoekersaantallen beperkt en bezoekers worden rustig en persoonlijk ontvangen. Veel bezoekers komen vaker terug. Het is voor hen soms de enige manier om het museum te bezoeken. De persoonlijke verhalen, soms met tranen in de ogen verteld, geven aan hoe groot de behoefte is aan deze speciale openstellingen. In de weekendbijlage van NRC (8 november) kwamen we als vaste partner van stichting Onbeperkt Genieten en voorloper op het gebied van prikkelarm museumbezoek aan het woord.

Voor het Erfgoedfestival hebben we training gegeven aan de samenwerkende musea in Gooi en Vecht en samen een prikkelarm programma in de regio kunnen opzetten.

‘Wat ontzettend fijn dit! Ik wil even laten weten dat dit enorm gewaardeerd wordt. Het maakt voor mij echt verschil. En juist wanneer je al met zoveel dingen niet mee kan doen in de maatschappij, is de behoefte aan een uitje en het zien van mooie en interessante dingen enorm groot.’

PAPAGENO HUIS

‘Ik krijg altijd veel inspiratie van het museum.’

Na een korte rondleiding in het museum gaan we in het atelier met de jongeren aan de slag. We proberen hen zoveel mogelijk uit te dagen nieuwe dingen te proberen, maar

WEEKENDBIJLAGE NRC (8 NOVEMBER 2025)

ondersteunen net zo goed als ze liever bij bekende materialen en onderwerpen blijven. De jongeren voelen zich thuis in Singer Laren en beschouwen het echt als een plek die er ook voor hen is. Dat is inclusiviteit op z'n best en we doen er alles aan om deze band te behouden.

MENSEN MET EEN VISUELE BEPERKING

‘Er werd echt de tijd voor ons genomen. Om op deze manier de kunst van Singer Laren te beleven was echt een kadootje!’

De museumbeleving voor mensen met een visuele beperking krijgt steeds meer vorm. De verschillende onderdelen van de multi- zintuiglijke beleving worden uitvoerig getest door mensen uit de doelgroep. Zij reageren enthousiast op de verschillende onderdelen en de tijd die we nemen om hen persoonlijk te begeleiden in deze beleving. We ontvangen verschillende groepen van Visio en Bartimeus en bieden daarnaast ook mooie museumbelevingen aan individuele bezoekers. We leren van elke ontmoeting met mensen die komen testen en scherpen aan waar nodig.

ONVERGETELIJK

Als voorzitter van het netwerk Onvergetelijk Musea hebben we een verbindende rol. Samenwerkingen met andere musea maken het programma en het aanbod rijker. We blijven onze rondleiders en vrijwilligers trainen zodat we een kwalitatief goed programma hebben staan voor deze kwetsbare en groeiende groep mensen.

BIJZONDERE MOMENTEN

Het speciaal onderwijs op bezoek

Samen met de docenten stellen we voor alle klassen van twee scholen een programma op dat rekening houdt met de behoeften en mogelijkheden van de leerlingen. Het is een duurzaam programma dat nu jaarlijks wordt ingezet.

Stichting Ambulance Wens

Tot slot hebben we twee keer bezoek gehad van stichting Ambulance Wens waarbij iemand als laatste wens had het museum te bezoeken. Warme ontvangst, uitgebreid de tijd, een rondleiding op maat, koffie en een taartje konden we deze bezoekers en hun familie bieden. Het is bijzonder dat we de ruimte en mogelijkheden hebben bij te dragen aan deze laatste wensen.

FOTO: SINGER LAREN

10. Singer supporters

MARTIN BORGORD, PORTRET VAN ANNA SINGER-BRUGH (1873-1962), 1905, OLIEVERF OP DOEK, SINGER LAREN, AANKOOP UIT PARTICULIER BEZIT 2015

GEMEENTE LAREN

Dankzij de afspraken die Anna Singer-Brugh met de gemeente maakte bij de oprichting van de Stichting Singer Memorial Foundation, is de gemeente Laren al vanaf de oprichting een belangrijke partner van Singer Laren. Bij de besluitvorming rond de bijdrage van de gemeente aan de nieuwbouw van Singer Laren wordt de wens van de gemeente om tot een 'lossere' toekomstige band met Singer Laren te komen kenbaar gemaakt. Dit resulteert in een bijdrage van de gemeente die enkel en alleen betrekking heeft op het in stand houden van de accommodatie. In december bekrachtigde Wethouder Jan van Midden van de Gemeente Laren deze relatie met het tekenen van de nieuwe subsidieovereenkomst voor de komende vijf jaar. Onderdeel van de overeenkomst tussen de gemeente Laren en Singer Laren is dat Singer Laren belangrijke culturele diensten aan de gemeente en de Larense gemeenschap blijft verlenen. Bovendien geeft Singer Laren een fikse boost aan de Larense economie en mogen inwoners van Laren minimaal tweemaal per jaar gratis het museum bezoeken.

BEKRACHTIGING NIEUWE SUBSIDIEBIJENKOMST DOOR WETHOUDER JAN VAN MIDDEN EN ALGEMEEN DIRECTEUR EVERT VAN OS

DE VRIENDENLOTERIJ

Singer Laren kan ook de komende jaren rekenen op de waardevolle steun van de VriendenLoterij. De loterij, die zich inzet voor cultuur, sport en welzijn, heeft de samenwerking in 2025 met maar liefst vijf jaar verlengd. Dankzij een jaarlijkse bijdrage van €350.000 - een verhoging van €100.000 ten opzichte van de vorige overeenkomst - blijft het mogelijk om inspirerende tentoonstellingen en activiteiten te realiseren en talent een podium te bieden in het theater. Zo blijven we samen de liefde voor kunst en cultuur uitdragen en delen met een breed publiek. Daarnaast ontvangen we in 2025 een bijdrage van €283.367, mogelijk gemaakt door deelnemers van de VriendenLoterij die speciaal voor Singer Laren meespelen.

MUSEUMDIRECTEUR DOEDE HARDEMAN EN ALGEMEEN DIRECTEUR
EVERT VAN OS SAMEN MET VERA EN LINDA VAN DE VRIENDENLOTERIJ
TIJDENS DE CHEQUE-UITREIKING IN MAART 2026 (OVER HET JAAR 2025)

FOTO: SINGER LAREN

Evert van Os, algemeen directeur Singer Laren:

“Singer Laren is sinds 2006 partner van de VriendenLoterij (destijds nog de BankGiro Loterij). Een van de mooiste resultaten van deze langdurige samenwerking is dat wij, dankzij de steun van de VriendenLoterij én de betrokkenheid van deelnemers die specifiek voor Singer Laren meespelen via geormerkte loten, een langgekoesterde wens van ons publiek hebben kunnen vervullen: het permanent tonen van werken uit de Singer-collectie. Hiermee brengen we het verhaal van het Nederlands impressionisme en modernisme tot leven en kunnen we ons publiek inspireren, raken en laten genieten van kunst op een manier die voorheen niet mogelijk was. Dit heeft Singer Laren ontwikkeld van een museum met een regionale uitstraling tot een culturele bestemming met landelijke bekendheid. Zonder deze trouwe en gerichte steun was deze ontwikkeling niet denkbaar geweest.

Daarnaast stelt de VriendenLoterij ons in staat om belangrijke werken aan de collectie toe te voegen, waaronder recent *Souvenir de Dordrecht* (1907) van Kees van Dongen, *Meisje in Amersfoort* (1910) van Bart van der Leek en *Torso nr. 119* (2005) van Armando. Deze aankopen verrijken de collectie en dragen bij aan een completer verhaal van het Nederlands impressionisme en modernisme.”

Jonne Arnoldussen, managing director VriendenLoterij:

“De ontwikkeling die Singer Laren de afgelopen tien jaar heeft doorgemaakt, is indrukwekkend. Mede dankzij de bouw van de nieuwe museumvleugel en de geschonken Collectie Nardinc is het museum uitgegroeid tot een kunstmuseum van formaat. Om de inhoudelijke programmering verder te versterken, zijn wij er trots op om de komende jaren, dankzij onze deelnemers, een extra impuls te kunnen geven. Samen zorgen we ervoor dat een breed publiek kan blijven genieten van bijzondere tentoonstellingen, nieuwe aankopen, inspirerende activiteiten en voorstellingen.”

BEDRIJFSSPONSORS

In 2025 is de Stichting Singer Memorial Foundation verblijd met bijdragen van de Gemeente Laren, de VriendenLoterij en de hoofdsponsors ABN AMRO en BCD Holding. Daarnaast ontvangen wij steun van onze sponsoren De Hoge Dennen, Banning Advocaten, McKinsey & Company Netherlands, NautaDutilh, PwC en Egon Zehnder.

SINGER SUPPORTERS

In het najaar van 2025 heeft Singer Laren haar supportersproposities aangescherpt en opnieuw gepositioneerd. De betrokken achterban – voorheen bestaande uit Vrienden, Young Singers, Fellows en Fellow Founders – is hernoemd naar de vier groepen: Singer Vrienden, Pioniers, Fellows en Founders. Elk van deze groepen levert op een eigen manier een bijdrage aan de continuïteit en ontwikkeling van het museum.

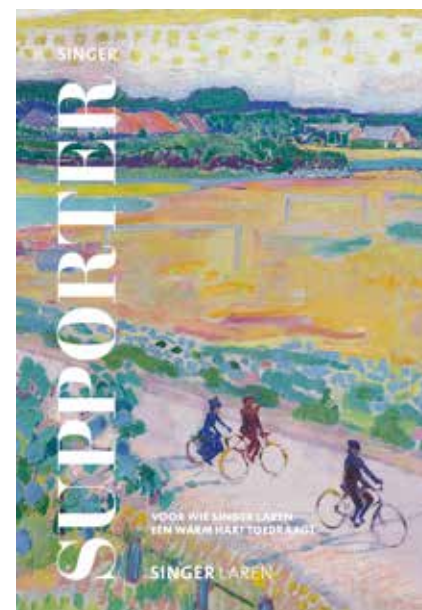
De communicatie is in 2025 aangepast met een vernieuwde flyer en aanpassingen op de website. Hierin worden de vier groepen overzichtelijk gepresenteerd, elk met een eigen jaarkalender. Deze kalenders, eind 2025 gedeeld voor 2026, geven inzicht in activiteiten, bijeenkomsten en openingen en versterken de betrokkenheid van supporters.

Een belangrijke verandering is de introductie van de naam Singer Pioniers, als opvolger van Young Singers. Hiermee wordt afstand genomen van een leeftijdsgebonden benaming en juist de nadruk gelegd op een betrokken, nieuwsgierige en vooruitstrevende groep. Ook is de naam Fellow Founders vereenvoudigd naar Singer Founders, voor meer eenduidigheid. Met deze nieuwe structuur werkt Singer Laren aan het verdiepen van de relatie met bestaande supporters en het aantrekken van nieuwe betrokkenen. Nieuw is bovendien de ontwikkeling van een exclusieve reis voor Fellows en Founders, die in juni 2026 zal plaatsvinden.

SINGER VRIENDEN

Singer Vrienden zijn van onschatbare waarde voor het museum. Dankzij hun bijdragen blijft de collectie behouden, kunnen nieuwe kunstwerken worden verworven – zoals *Smokestack* van Piet Mondriaan – en worden tentoonstellingen en publicaties mogelijk gemaakt.

Daarnaast zijn er succesvolle initiatieven zoals de Singer Shop, grotendeels gerund door vrijwilligers, waarvan de opbrengst ten goede komt aan het museum. Ook organiseert Stichting Vrienden samen met de Anna Singer Art Commissie tweejaarlijks een kunstexpositie met werk van hedendaagse kunstenaars, speciaal voor supporters en deels te koop of te leen.

SINGER PIONIERS – EEN NIEUW HOOFDSTUK

De in 2011 opgerichte Young Singers gaan in 2025 verder onder de naam Singer Pioniers. In de afgelopen vijftien jaar groeit deze groep uit tot een actieve en hechte community binnen het museum.

In 2025 organiseren de Pioniers onder meer een theateravond en een Dutch Design & Delight-diner in de Tuinkamer, gecombineerd met een bezoek aan de tentoonstelling *Henri Martin & Henri le Sidaner*. De zomer wordt traditiegetrouw gevierd met een borrel in de Piet Oudolf-tuin. Tijdens de familiedag, gekoppeld aan *Wij zijn Natuur*, staat creativiteit centraal en maken kinderen een afscheidskunstwerk voor Jan Rudolph de Lorm. Ook het bezoek aan de PAN, met een rondleiding door museumdirecteuren Jan Rudolph de Lorm en Doede Hardeman, vormt een bijzonder moment.

Met de nieuwe naam benadrukt de groep haar karakter: jong van geest, maar niet leeftijdsgebonden. Singer Pioniers zijn betrokken supporters die zich willen verdiepen in de collectie en actief willen meedenken over de toekomst van het museum. Ontmoeting en de gezamenlijke beleving van kunst en cultuur staan daarbij centraal.

Voor 2026 ligt een vernieuwde activiteitenkalender klaar met zowel vertrouwde als nieuwe onderdelen, zoals het Singer Tuinfeest en een theateravond. De familiedag wordt voortaan

samen met de Fellows georganiseerd, wat de onderlinge verbinding versterkt. Daarbij staan kinderen en educatie bij Singer Laren centraal.

SINGER FELLOWS

De Fellows, voortgekomen uit de actie '*Singer Laren moet verder, u doet toch mee*' (2004), vormen een trouwe en betrokken groep supporters. Zij leveren een substantiële bijdrage aan het museum en ondersteunen projecten op het gebied van publiek, presentatie en collectie. In 2025 vindt onder meer een Fellowdag plaats met een bezoek aan *Wij zijn Natuur* en een presentatie over seizoenswisselingen door het Humanistisch Verbond, gevolgd door een diner in de Van den Brink Galerij. Ook bezoeken de Fellows en Founders gezamenlijk de PAN, waar Jan Rudolph de Lorm en conservator Suzanne Veldink de groep rondleiden en onder meer werken van Jan Toorop bekijken.

Daarnaast organiseren we voor het eerst een reis voor Fellows en Founders, gepland in 2026. Deze reis naar Normandië - de bakermat van het impressionisme - sluit aan bij de tentoonstelling *Meesterwerken uit Le Havre* in 2026.

SINGER FOUNDERS

De Singer Founders (voorheen Fellow Founders) zijn belangrijke schenkers die een grote rol spelen in de vernieuwing van Singer Laren. Zij maken bijzondere projecten mogelijk en blijven nauw betrokken bij de ontwikkeling van het museum.

In 2025 komen de Founders bijeen voor een diner op het toneel van het theater, gecombineerd met een presentatie over toegankelijkheidsprogramma's binnen Singer Laren.

NALATEN & SCHENKEN

Nalaten maakt sinds de oprichting deel uit van het DNA van Singer Laren, dat ontstaat dankzij de schenking van Anna Singer. Als privaat museum blijft Singer Laren afhankelijk van betrokken gevers.

In 2025 starten we diverse initiatieven om nalaten onder de aandacht te brengen, waaronder deelname aan de Week van Nalaten en de ontwikkeling van een informatieve flyer. Ook verschijnt een artikel in het *Singer Magazine* waarin deze mogelijkheid wordt toegelicht. Steun is mogelijk via erfstellingen, legaten, schenkingen, fondsen op naam of het schenken van kunst. Dankzij de culturele ANBI-status komt een bijdrage volledig ten goede aan het gekozen doel. Zo dragen supporters bij aan het voortbestaan van Singer Laren voor toekomstige generaties.

DEVELOPMENT FONDSEN EN PARTICULIERE STICHTINGEN

In het afgelopen jaar heeft ons museum kunnen rekenen op de waardevolle steun van diverse partners die ons projectmatig hebben ondersteund. Dankzij hun betrokkenheid, expertise en vertrouwen hebben wij belangrijke stappen kunnen zetten in de ontwikkeling en realisatie van onze projecten.

Onze dank gaat uit naar alle organisaties en samenwerkingspartners die zich het afgelopen jaar met ons hebben verbonden. Voor het bijzondere publieksprogramma bij de tentoonstelling *Wij Zijn Natuur* heeft het museum steun gekregen van de volgende fondsen en stichtingen: fonds 1999, Cultuurfonds, Gifted Art, Houbolt fonds, ASZ Holding, en Every Act Matters. Voor nieuwe aankopen en honoraria van kunstenaars krijgt Singer Laren steun van het Mondriaanfonds en het Hendrik Mullerfonds.

Voor het toegankelijkheidsprogramma krijgt het museum steun van Stichting Every Act Matters en fonds Sluyterman van Loo. De Keep an Eye foundation is vast partner bij de Window of Opportunity en de jazz concerten voor jong talent.

Voor het lunchtheater heeft Singer Laren steun ontvangen van de Van den Ende foundation, Van Bijleveld Stichting, de Gravin van Bylandt Stichting en het Cultuurfonds en crowdfunding.

Het erfgoedfestival Makers in Gooi & Vecht is een project van de samenwerkende musea in Gooi & Vecht. De regioconservator werkt vanuit Singer Laren voor de hele samenwerking. Het festival wordt gesteund door de regio Gooi en Vechtreek, Provincie Noord-Holland, de gemeenten Blaricum, Hilversum, Gooise meren, Wijdmeren, Huizen, Laren en partners Visit Gooi & Vecht, het Cultuurfonds en Rabobank. Dankzij genereuze bijdragen van Stichting De Boomgaard, de Lakeland Foundation en de Fiep Westendorp Foundation werd een speciaal kinderprogramma en het Makers Magazine gerealiseerd. De Nederlandse Spoorwegen is opgetreden als partner in mobiliteit.

Wij zijn bovengenoemde partners en anonieme schenkers bijzonder dankbaar voor hun bijdrage. Hun inzet maakt het mogelijk om onze ambities waar te maken en onze programmering te blijven vernieuwen en versterken. Samen bouwen we aan een toekomst waarin kunst en cultuur voor een breed publiek toegankelijk en inspirerend blijven.

11. Commerciële Zaken

FOTO: MARGOT BRAKEL

Voor de afdeling commerciële zaken staat 2025 in het teken van stabiele continuïteit. We zetten ons met het hele team voortdurend in om de bezoekers voor of na hun bezoek aan de tentoonstelling of het theater te laten genieten in het restaurant, de shop of op het terras. Ook ontvangen we dit jaar weer met plezier de particulieren en bedrijven die er voor kiezen om bij ons hun jubileum, bijeenkomst of evenement te organiseren. In 2025 koesteren we ook de samenwerkingen met verschillende zakelijke partners, organiseren we als elk jaar diverse interne evenementen en werken we doorgaand aan het optimaliseren van bedrijfsprocessen. 2025 gaat de boeken in als een goed gebalanceerd jaar.

EVENEMENTEN

In 2025 keren net als voorgaande jaren een aantal vaste waarden weer terug. Zo continueren we de publieksliefeling 'eerste muziekweekend van de maand'. Elk eerste weekend van de maand (van september tot mei) klinkt er klassieke muziek uit de Tuinkamer op vrijdag en is er jazz op zondag met de *Swinging Sundays* in de villa. *Klassiek op vrijdag* is een samenwerking met Stichting Eigen Muziekinstrument en de *Swinging Sundays* worden mogelijk gemaakt door de Keep an Eye Foundation.

Een andere succesvolle vaste waarde is het Singer Theatermenu dat wij serveren voor een aantal geselecteerde theatervoorstellingen door het jaar heen. Met dank aan versterkte marketingacties op dit vlak is vrijwel elk theatermenu volgeboekt en genieten ruim 70 gasten van een á la carte menu gemaakt door onze eigen chef-kok en haar team.

Een agenda vol met allerlei activiteiten doet Singer ook dit jaar in de zomerperiode weer bruisen van energie. Zo blijven de zomerdiners in de Singertuin een succesvolle vaste waarde. Dit jaar werken we samen met de 'Creative Chef'. Jasper Udink ten Cate ontwikkelt speciaal voor de zomerdiners een uniek gerecht en geeft persoonlijk uitleg aan de gasten over de gebruikte ingrediënten uit zijn museumtuin. De entourage van de tentoonstelling *Wij Zijn Natuur*, de Singertuin en het geheel vegetarische menu van onze chef-kok maken de avonden tot een compleet geheel. In de zomermaanden klinkt er traditiegetrouw weer muziek in de Singertuin. De gratis te bezoeken jazzconcerten op zondag en de klassieke concerten met een brunch op het terras zijn weer drukbezochte activiteiten.

Nieuw in 2025 zijn de diners "Jan Rudolph serveert". In het kader van zijn afscheid bieden we iedereen de kans om bij de museumdirecteur, Jan Rudolph de Lorm, aan te schuiven aan tafel en te genieten van zijn verhalen en een smaakvol diner in de villa. Het concept van de zomerdiners geprogrammeerd in het najaar. Een groot succes! Vooral het creatieve idee van onze chef om het voorgerecht te schilderen levert veel plezier op onder de gasten.

FOTO: PIETER KUNNEN

FOTO: PHOTOGRVIV | VIVIAN SECRÈVE

FOTO: RON VAN EWUJK

Naast de georganiseerde Singer-evenementen en activiteiten weten ook de particulieren en bedrijven ons te vinden voor hun evenementen, feesten en partijen. Zo vieren een heel aantal particulieren hun 70ste, 80ste of 90ste verjaardag bij Singer, zijn er weer een aantal huwelijken gesloten in de kas en organiseren we diverse inhoudelijke lezingen voor kunstkringen uit het hele land.

Voor onze gewaardeerde zakelijke klanten, zoals onze hoofdsponsor ABN AMRO, staan we met plezier het hele jaar klaar. PwC, Westplan, Boomuitgevers, Sociëteit 40-45, Trustus, Centramed, Ziggo en Deloitte maken eveneens weer gebruik van de mogelijkheden die Singer Laren biedt. Traditiegetrouw maakt het Toneelgezelschap De Papegaai weer gebruik van de theaterzaal voor hun repetities en uitvoeringen. In november staat het gezelschap stil bij hun 105-jarig jubileum en toveren we speciaal daarvoor de villa om in Oostenrijkse sferen. We verwelkomen vanzelfsprekend ook weer de basisscholen uit Laren, de Huizer Flevoschool en middelbare school De Huizermaat om hun eindmusicals op te voeren in het theater. Noemenswaardig zijn de drie voorstellingen van het bedrijf Sunshower, die samen bijna 1.000 bezoekers trekken, evenals de prijsuitreiking van Leraar van het Jaar, waarvoor wij vele leraren mogen verwelkomen.

HORECA

De horeca, het keukenteam en de bediening, staan dag in, dag uit klaar voor onze bezoekers. Of het nu tijdens openingstijden is, voor en na een theatervoorstelling of tijdens evenementen in de avonden of op de maandagen. Met een continu oog voor klantvriendelijkheid en service werken we dagelijks aan het optimaliseren van het bezoek voor onze gasten.

Naast de dagelijkse exploitatie van het restaurant, zijn alle evenementen en activiteiten een sterke en soepele samenwerking tussen de afdelingen van commerciële zaken: de eventmanagers, het keukenteam, de partymanagers en de bediening.

In 2024 hebben we bedrijfsprocessen binnen horeca flink aangepakt, dit jaar plukken we daar de vruchten van. In 2025 schaffen we nog nieuwe vaste parasols aan en maken we een start met de plannen voor de werkplaats als nieuwe verhuur- en horecalocatie. Anne-Martha van Dijk start dit jaar als Singer Patisserie. Een aanwinst voor het team en het gehele horeca aanbod. Gasten genieten volop van de eerste huisgemaakte taartjes en ook de desserts die zij ontwikkelt voor de diners worden vol lof ontvangen.

DE SINGER SHOP

De Singer Shop start in 2025 met een weelde aan bloemen geheel in lijn met de tentoonstelling en de vormgeving van *Henri Martin & Henri le Sidaner*. De etalage van de shop wordt evenzo prachtig vormgegeven door het vormgevingsduo Kiki en Joost en verkopen we in de shop onder meer de lampen en porseleinen papierzakken van hun hand.

Tijdens de zomertentoonstelling *Wij Zijn Natuur* legt de shop de focus op nóg meer natuuritems, zoals bloemen, insecten, planten en vogels. De raambestickering van de etalage en de plantenbakken buiten zijn zelfs in het thema van de tentoonstelling: in een stralende kleur groen. Alle natuur- en kunst gerelateerde producten vallen in goede aarde bij de vele bezoekers. De uniek vormgegeven gelijknamige catalogus wordt meermaals bijgedrukt om alle bezoekers een waardevolle herinnering mee naar huis te geven. Ook het boek van Jackie Mulder, één van de kunstenaars van de tentoonstelling *Wij Zijn Natuur*, vond gretig aftrek. Voor de signeersessie van haar boek stond een flinke rij.

De relatieve groei in shop laat zich ook in de webshop zien met meer bestellingen dan het jaar daarvoor. De webshop valt steeds meer op, onder meer door een social media campagne tijdens de feestdagen aan het einde van het jaar. Naast veel sieraden en sjaals zijn ook interieur artikelen in trek en bij Print op Maat was het werk van Charley Toorop,

Takken met Appels, een geliefd werk om te bestellen voor thuis aan de muur.

In november organiseert de Singer Shop een shopavond speciaal voor supporters. Hier komen meer bezoekers op af dan de jaren ervoor en we vinden het een feest om voor de onze vaste vrienden de kerstcadeaus te mogen inpakken voor de feestdagen. Een avond voor herhaling vatbaar!

De vrijwilligers in de shop ontvangen, naast het vrijwilligersuitje in september naar Museum Kranenburg in Bergen, ook het nieuwe boek *Singer Highlights* cadeau, dat tevens in de shop verkrijgbaar is. Deze attentie wordt zeer gewaardeerd en onderstreept hoe belangrijk wij het vinden om de inzet van onze vrijwilligers blijvend te erkennen en waarderen.

VERENIGING ARTS EN AUTO

Een sterke samenwerking blijft het partnership van commerciële zaken met de Vereniging Arts en Auto (VvAA). De overlap tussen de doelgroep van de VvAA en de doelgroep van Singer Laren is groot en dat levert op vele vlakken een win-win situatie op. Singer organiseert speciaal voor de leden van de VvAA lezingen en familieactiviteiten en reserveert één zomerdiner avond exclusief voor de gasten van de VvAA. Singer vaart wel bij de mogelijkheid om te adverteren onder de leden van de VvAA over het theater – en tentoonstellingsaanbod.

FOTO: AAD HOEGENDOORN

PERSPRESENTATIE WIJ ZIJN NATUUR

FOTO: AAD HOOGENDOORN

12. PR, Marketing & Communicatie

2025 is opnieuw een goed jaar voor Singer Laren, waarin we met onze marketing- en communicatieactiviteiten een breed en divers publiek bereiken en activeren. Voortbouwend op de succesvolle strategie van voorgaande jaren zetten we in op gerichte, gelaagde campagnes die zowel nationaal als regionaal zichtbaar zijn en aansluiten bij uiteenlopende doelgroepen, van klassieke kunst- en cultuurliefhebbers tot (dag)toeristen en theaterpubliek. Onze marketinginspanningen richten zich in het bijzonder op de tentoonstellingen *Henri Martin & Henri Le Sidaner* (x Designstudio Kiki & Joost), *Wij Zijn Natuur* (i.s.m. prinses Irene) en *1913. De grote kunstexplosie* (de afscheidstentoonstelling van museumdirecteur Jan Rudolph de Lorm). Daarnaast speelt de lancering van het nieuwe theaterseizoen opnieuw een belangrijke rol in onze communicatie, natuurlijk mét een gloednieuw *Singer Magazine*.

WIJ ZIJN NATUUR

Met de tentoonstelling *Wij Zijn Natuur*, in samenwerking met prinses Irene en art director Maarten Spruyt, richt Singer Laren zich op een breed en deels nieuw publiek. De campagne rondom deze tentoonstelling combineert inhoudelijke urgentie met een toegankelijke benadering, waardoor niet alleen het vaste museumpubliek wordt bereikt, maar ook nieuwe doelgroepen hun weg naar Singer Laren weten te vinden.

De tentoonstelling genereert bovendien veel media-aandacht en zichtbaarheid, ook buiten de gebruikelijke kanalen. Zo komt *Wij Zijn Natuur* uitgebreid aan bod in landelijke dagbladen zoals de Volkskrant, De Telegraaf en Trouw. Ook op televisie en online krijgt de tentoonstelling veel aandacht, met onder meer items in Nieuwsuur, Tijd voor MAX, RTL Boulevard en Royalty TV. Het magazine Vorsten besteedt maar liefst 10 pagina's aan de tentoonstelling en zelfs in de 'roddelpers' komt *Wij Zijn Natuur* uitgebreid aan bod.

Deze uitgebreide media-exposure onderstreept de maatschappelijke relevantie en aantrekkingskracht van de tentoonstelling – door het verhaal van prinses Irene - en vertaalt zich in een zeer hoge PR-waarde, waarmee *Wij Zijn Natuur* uitgroeit tot een van de meest zichtbare en impactvolle projecten van het jaar.

WIJ ZIJN NATUUR - PUBLIEKSPROGRAMMA

De campagne voor het uitgebreide publieksprogramma van *Wij Zijn Natuur* zet nadrukkelijk in op social media, online video en influencers om het bereik te vergroten. Gerichte, betaalde social media campagnes per activiteit zorgen voor een groot bereik, lage kosten per klik en een relatief jongere doelgroep. Online video speelt een belangrijke rol, met drie professioneel geproduceerde video's die zorgen voor sterke engagement en zichtbaarheid. Daar-

naast wordt een samenwerking aangegaan met acteur en schrijver Sanne Vogel, die met haar profiel op het gebied van cultuur, duurzaamheid en gezin een sterke match vormt met de doelgroep. Via haar bereik op Instagram wordt extra zichtbaarheid gegenereerd onder een betrokken en relevante community.

MEE OP AFSCHIEDSTOURNEE

In 2025 neemt museumdirecteur Jan Rudolph de Lorm afscheid van Singer Laren. Dit moment hebben wij aangegrepen om niet alleen zijn vertrek te markeren, maar ook om breder stil te staan bij de ontwikkeling die het museum onder zijn leiding heeft doorgemaakt. Deze inhoudelijke invalshoek levert waardevolle media-aandacht op, met onder meer publicaties in NRC, De Gooi- en Eemlander, en op NU.nl (Parool). Ook op de radio is er ruime aandacht, waaronder bij 'Een goedemorgen met' op NPO Klassiek en bij MAX Nieuwsweekend op NPO Radio 1.

Daarnaast communiceren we in 2025 actief over andere belangrijke mijlpalen die de ontwikkeling en positionering van Singer Laren onderstrepen. Zo wordt de start van onze nieuwe museumdirecteur Doede Hardeman breed gedeeld via een persbericht waarmee

LEO GESTEL, KUBISTISCHE VROUWENFIGUUR (STAANDE VROUW), 1913, OLIEVEEF OP DOEK, 180,5 X 94 CM, STEDELIJK MUSEUM AMSTERDAM

13. Bijlagen

FINANCIËLE VERANTWOORDING

Verkorte staat van baten en lasten 2025

	BEGROTING 2026	WERKELIJK 2025	WERKELIJK 2024
Baten			
Museumtreets	2.169.650	1.954.751	2.586.736
Educatie en publieksactiviteiten	190.000	311.247	182.634
Singershop	1.500.000	1.435.816	1.630.949
Theaterprogramma	495.000	595.531	372.225
Verhuur en doorberekende diensten	650.000	605.915	699.849
Buffetomzet en arrangementen	1.975.000	1.907.813	2.267.573
Subsidies	345.500	345.454	215.454
Overige baten	2.066.000	2.490.337	1.780.163
	9.391.150	9.646.864	9.735.583

	BEGROTING 2026	WERKELIJK 2025	WERKELIJK 2024
Lasten			
Tentoonstellingen	838.000	913.520	916.676
Educatie en publieksactiviteiten	194.000	214.008	165.747
Kosten Singershop	1.097.500	1.130.203	1.252.360
Honoraria en overige theaterkosten	410.000	500.879	316.742
Directe kosten en diensten verhuur	227.500	201.119	239.224
Exploitatiekosten buffet en keuken	592.500	590.286	709.281
Marketing en publieksactiviteiten	385.000	251.977	360.281
Personeelslasten	4.255.000	4.204.693	4.291.989
Onderhoud en instandhouding	340.000	311.422	314.009
Exploitatielasten	700.000	669.992	694.053
Overige lasten	350.000	504.361	439.480
	9.389.500	9.492.460	9.699.842
Saldo baten en lasten (voor resultaat bestemming)	1.650	154.404	35.741

Cijfers afkomstig van de jaarrekening 2025

BESTUREN EN COMMISSIES PER ULTIMO 2026

COMMISSIES VAN BEHEER*Erevoorzitter(s) en ereleden*

Dhr. P.J. Kalff erevoorzitter (sinds 2007)

Dhr. W.P.M. van der Schoot erelid (sinds 2007)

Leden

Dhr. A.A.G. Fluitman

Voorzitter

Nevenfuncties:

- Voorzitter Stichting Steun
- Lid raad van toezicht Stichting City Marketing Hilversum
- Voorzitter bestuur Stichting Singer Nardinc
- Bestuurslid Stichting Continuïteit Singer Laren

Dhr. C.L. Hamming

Penningmeester

Directeur Gaud Investments B.V.

Nevenfuncties:

- Stichting Singer Nardinc, secretaris/penningmeester
- Voorzitter Bestuur Stichting Cordius
- Lid van Raad van Toezicht Hoyberg Fonds

Dhr. H.O. Floberg

Mw. I. de Heus-Verstraten

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Stichting Globewise
- Bestuurslid GreenSafarries Foundation

Mw. J.N. de Zwart-Bloch

Directeur van Het Theater Blaricum (tot 1 juni 2025)

Burgemeester (Ad-interim) van gemeente Laren (Noord-Holland) (vanaf 9 juni 2025)

Nevenfuncties uit hoofde van de functie als burgemeester:

- Commissaris van Toezicht in Commissie van Beheer Singer Laren (vanaf 9 juni 2025)
- Voorzitter Stichting Vrienden Singer Laren (tot 1 juni 2025)

Mw. A.Q. Timp

Kunsthistorica en eigenaar Kijk op collecties

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Stichting Vrienden van de schilder H.J. Wolter

Dhr. J. Ubbens

Nevenfuncties:

- Lid raad van toezicht Museum van Loon
- Bestuurslid Stichting Vrienden van de schilder H.J. Wolter
- Bestuurslid Stichting Singer Nardinc

Dhr. E.P. de Vries

Schrijver, acteur, regisseur en producent

Nevenfuncties:

- Ambassadeur van het Longfonds

DIRECTIE

Dhr. E.J. van Os
Algemeen directeur

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Museum Kranenburgh
- Lid Raad van advies Marie Tak van Poortvliet Museum Domburg
- Lid Comité van aanbeveling Nederlands Portretschap
- Lid Monitoringscommissie Musea Raad van Cultuur

Dhr. J.R. de Lorm
Museumdirecteur tot 1 december 2025

Nevenfuncties:

- Voorzitter keuring en bestuurslid Nationale beurs voor kunst, antiek en design PAN Amsterdam
- Raad van advies Noordveluws museum
- Bestuurslid John & Marine van Vlissingen Art Foundation
- Voorzitter Stichting Gifted Art

Dhr. D.L. Hardeman
Museumdirecteur vanaf 1 december 2025

Nevenfuncties:

- Adviseur Fonds Fusien van de Vereniging Rembrandt
- Adviseur Mondriaan tentoonstelling in Kunstmuseum Den Haag

ONDERNEMINGSRAAD

Annakee Vos-Sevenster voorzitter
Stefanie Korlaar secretaris
Bob Kruiskamp
Sophie Valkenier
Rosalinde van de Velden

STICHTING VRIENDEN VAN SINGER LAREN

Leden

Mw. A. Timp	Ad-interim voorzitter (vanaf 1 juni 2025-1 maart 2026)
Mw. S. Vos	secretaris
Dhr. H. van Leusden	evenementen & activiteiten
Mw. G.E.A. Reijnen	penningmeester
Mw. E. van Rens-Leenaarts	coördinator winkelvrijwilligers
Mw. M. Kool	artotheek & Singer prijs
Mw. R. Eijkens-Grol	shop

ANNA SINGER ART COMMISSIE

Madelijne Kool	voorzitter
Rembrandt Brouwer	penningmeester
Thijs van Schothorst	
Annemiek de Gier	
Jorien Huisman	

PROGRAMMACOMMISSIE THEATER

Dhr. E. de Vries	voorzitter
Mw. A. Dooijewaard	secretaris
Mw. M. Bouhuijs	
Mw. I. Brandt	
Dhr. H. Floberg	
Dhr. C. de Kloet	
Dhr. E. van Os	
Dhr. R. Räkera	

PUBLICATIES

Yann Farinaux-Le Sidaner, Marie-Anne Desterbecq-Martin, Judith Wesselingh (vertaling), Jan Rudolph de Lorm (voorwoord) en Anne van Lienden (redactie), *Henri Martin & Henri Le Sidaner, Twee broederlijke talenten*, tent.cat. Laren (Singer Laren) / Saint-Rémy-en-l'Eau (Éditions Monelle Hayot) 2025 (ISBN 979 10 96561 48 3)

Irene van Lippe-Biesterfeld, Jan Rudolph de Lorm, Bram Steenhuisen, Matthijs Schouten en Edo Dijksterhuis, *Wij Zijn Natuur*, tent.cat. Laren (Singer Laren) / Prinsenbeek (Jap Sam Books) 2025 (ISBN 978 94 93329 39 3)

Anne van Lienden en Jan Rudolph de Lorm, *Marc Mulders. A Garden Path*, tent.cat. Laren (Singer Laren) / Oostelbeers (Uitgever Marc Mulders) 2025 (ISBN 978 90 815 26 937)

Roby Boes, Anne van Lienden, Jan Rudolph de Lorm, 1913. *De grote kunstexplosie*, tent.cat. Laren (Singer Laren) / Zwolle (Waarders Uitgevers) 2025 (ISBN 9789462626492)

Jan Rudolph de Lorm, *Singer Highlights*, Laren (Singer Laren) 2025 (ISBN 9789462626669)

AANWINSTEN COLLECTIE SINGER LAREN 2025

25-1-1

Evert Pieters (1856-1932)*Moederweelde*, ca. 1915

Olieverf op doek, 120 x 161 cm

Schenking familie J. de Pont

25-2-3

Pyke Koch (1901-1991)*Het uur U II*, 1963

Olieverf op doek, 30,5 x 55,5 cm

Langdurig bruikleen Stichting Gifted Art

25-2-1

Piet Mondriaan (1872-1944)*Boerderij met lange bomenrij aan het Gein*, ca. 1905-1907

Olieverf op doek, 35,8 x 45,3 cm

Langdurig bruikleen Stichting Gifted Art

25-3-1

Piet Mondriaan (1872-1944)*Smokestack (Schoorsteen)*, ca. 1909

Olieverf op doek op board, 35,5 x 43,2 cm

Aankoop Stichting Vrienden van Singer Laren met steun van het Hendrik Mullerfonds en het Mondriaan Fonds

25-2-2

Jan Mankes (1889-1920)*Winter in Eerbeek*, 1917

Olieverf op doek, 28 x 35,7 cm

Langdurig bruikleen Stichting Gifted Art

25-4-1

Leo Gestel (1881-1941)*Bloemstilleven*, 1913

Olieverf op doek, 143 x 111 cm

Langdurig bruikleen Museum MORE, Gorssel en Ruurlo

COLOFON**Tekst:** Medewerkers Singer Laren**Vormgeving:** Studio Annelinde Tempelman

Cover: Piet Mondriaan, *Smokestack (Schoorsteen)* (uitsnede), circa 1908, olieverf op doek op board, 35,5 x 43,2 cm, Singer Laren. Aankoop Stichting Vrienden van Singer Laren met steun van het Hendrik Mullerfonds en het Mondriaan Fonds

SINGER LAREN